

זרקור על סימון תזונתי

מאי 2021

לשכת המסחר תל אביב והמרכז

ארגון הנג של המגזר העסקי החופשי בישראל

 היבטים

תקנות הגנה על בריאות הציבור (מזון) (סימון תזונתי), התשע"ח-2017

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 3, 138(1) ו-2(2) לחוק הגנה על בריאות הציבור (מזון),
התשע"ו-2015 (להלן – החוק), ובאישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, אני
מתקין תקנות אלה:

עיקרי השינויים בסימון

- סימון סמלים אדומים.
- שינוי מבנה, הדגש וסדר הטבלה.
- הגדלת גודל האותיות (120%).
- חובת סימון סוכרים, כפיות סוכר ורב כהלניים.
- התייחסות לסימון סיבים.
- הסדרת סימון תזונתי למזון שנדרש למהול.
- הסדרת סימון תזונתי באריזה כוללת.

שלב א' (01/2020)

טור ג' כמות בי־100 מ"ל מזון נוזלי	טור ב' כמות בי־100 גרם מזון מוצק	טור א' פריט הסימון
400 מ"ג	500 מ"ג	נתרן
5 גרם	13.5 גרם	סך סוכרים
3 גרם	5 גרם	סך חומצות השומן הרוויות

שלב ב' (01/2021)

טור ג' כמות בי־100 מ"ל מזון נוזלי	טור ב' כמות בי־100 גרם מזון מוצק	טור א' פריט הסימון
300 מ"ג	400 מ"ג	נתרן
5 גרם	10 גרם	סך סוכרים
3 גרם	4 גרם	סך חומצות השומן הרוויות

חישוב שטח קדמת האריזה

9. סמלי המזון האדומים (בתקנה זו – הסמלים) יהיו בקדמת האריזה, למעט ביחידת המזון בסמלי המזון האדומים

מזון ששטח קדמת האריזה שלה אינו גדול מ-25 סמ"ר שסימונה בסמלי המזון האדומים, ככל שסומנו, יכול שלא יהיה בקדמת האריזה, והכול באופן בולט לעין, וכמפורט להלן:

(1) הסמלים יהיו זהים בצורתם, לרבות הטבעת, האיורים שבהם, אותיותיהם והדגשותיהן, וביחסי הגודל בין מרכיביהם, לאלה שבתוספת הראשונה;

(2) קוטר הסמלים יותאם לשטח קדמת האריזה; לעניין זה, שטח קדמת האריזה יחושב כמפורט להלן:

(1) באריזה מרובעת – כל שטח קדמת האריזה בלא שטח ההלחמות;

(ב) באריזה גלילית או דומה לגליל – 40% ממכפלת גובה הגליל בהיקף הגליל;

(ג) באריזה שאינה כאמור בפסקאות משנה (א) ו-(ב) – 40% מכלל שטח האריזה בלא שטחי המכסה, התחתית, צוואר וקימורים בחלקים העליונים והתחתונים של האריזה; ואולם אם צורת האריזה מצביעה בבירור על הצד שהוא קדמת האריזה – כל שטחו של אותו צד;

חישוב שטח חזית האריזה- במקרה של בקבוק כגון מים
מינרליים יש לחשב 40% משטח הפנים של הגליל. גובה הגליל
יקבע לא כולל צוואר, קימורים ופקק.

חישוב גודל הסמל האדום

(3) יחס הקוטר של הסמל לשטח קדמת האריזה יהיה כמפורט בפסקאות משנה (א) עד (ו) להלן:

(א) אם שטח קדמת האריזה אינו עולה על 40 סמ"ר, קוטר הסמל יהיה 15 מ"מ לפחות;

(ב) אם שטח קדמת האריזה עולה על 40 סמ"ר ואינו עולה על 60 סמ"ר, קוטר הסמל יהיה 18 מ"מ לפחות;

(ג) אם שטח קדמת האריזה עולה על 60 סמ"ר ואינו עולה על 100 סמ"ר, קוטר הסמל יהיה 20 מ"מ לפחות;

(ד) אם שטח קדמת האריזה עולה על 100 סמ"ר ואינו עולה על 200 סמ"ר, קוטר הסמל יהיה 25 מ"מ לפחות;

(ה) אם שטח קדמת האריזה עולה על 200 סמ"ר ואינו עולה על 300 סמ"ר, קוטר הסמל יהיה 30 מ"מ לפחות;

(ו) אם שטח קדמת האריזה עולה על 300 סמ"ר, קוטר הסמל יהיה 35 מ"מ לפחות;

פטריום

לפי תקנות סימון תזונתי סעיף 6

5. סימון בסמלי המזון האדומים
- ייצר יצרן או ייבא יבואן מזון שלפי תקנה 3 יש לסמנו, והסימון כולל פריט מפריטי הסימון התזונתי המפורט להלן בטור א' בכמות העולה על זו הקבועה לצד כל אחד מהם בטור ב' לגבי מזון מוצק או בטור ג' לגבי מזון נוזלי, יסמן את המזון בסמל המזון האדום המתאים, לפי העניין:
6. פטור מחובת סימון בסמלי המזון האדומים ובכפיות
- (א) הוראות תקנה 4(א)(7)(א) לעניין סימון מספר כפיות הסוכר ותקנה 5 לעניין סימון בסמלי המזון האדומים לא יחולו לגבי מזונות אלה:
- (ג) הוראות תקנה 5 לא יחולו לגבי מזונות אלה:
- (1) תרכובת מזון לפעוטות;
- (2) יחידת מזון ארוזה מראש ששטח קדמת האריזה שלה, המחושב כאמור בתקנה 9(2), אינו גדול מ-25 סמ"ר.

קיים פטור מסימון סמלים אדומים באריזות ששטח קדמת האריזה שלהם קטן מ-25 סמ"ר

סעיף 2- הגדרת מזון ארוז מראש

(4) מזון שהוכן בבית אוכל כהגדרתו בסעיף 25(ב) לחוק, ומזון שהוכן לבקשת הצרכן בעת מכירתו;

סימון בסמלי
המזון האדומים

5. ייצר יצרן או ייבא יבואן מזון שלפי תקנה 3 יש לסמנו, והסימון כולל פריט מפריטי הסימון התזונתי המפורט להלן בטור א' בכמות העולה על זו הקבועה לצד כל אחד מהם בטור ב' לגבי מזון מוצק או בטור ג' לגבי מזון נוזלי, יסמן את המזון בסמל המזון האדום המתאים, לפי העניין:

6. (א) הוראות תקנה 4(א)(7)(א) לעניין סימון מספר כפיות הסוכר ותקנה 5 לעניין סימון בסמלי המזון האדומים לא יחולו לגבי מזונות אלה:
פטור מחובת סימון
בסמלי המזון
האדומים ובכפיות

(5) מזון שנארו בידי יצרן בטרם שיווקו, באריזות שאינן מיועדות לשיווק קמעונאי;

אריזת מזון ארוז מראש
המוכנסת למשלוחים וטייק אווי
לא פטורה מסימון סמלים
אדומים וכפיות סוכר

אריזה מוסדית לצורך הכנת מזון
במסעדות ובתי מלון שאינה
מוצגת לצרכן הסופי פטורה
מסמלים וכפיות סוכר

סעיף 10 – חישוב ערך קלורי

ערך קלורי 10. (א) הערך הקלורי יבוטא ביחידות של קילוקלוריות ויסומן, לצד מספרן, במילים "אנרגיה (קלוריות)".

(ב) חישוב הערך הקלורי ייעשה לפי הכמויות בפועל של הפריטים שלהלן, ולפי מקדמי המרה כמפורט להלן:

- (1) חלבונים – 4 קילוקלוריות לגרם;
 - (2) פחמימות (למעט רב־כוחליים ולרבות גליצרול) – 4 קילוקלוריות לגרם;
 - (3) שומנים – 9 קילוקלוריות לגרם;
 - (4) רב־כוחליים, למעט אריתריטול (E968) – 2.4 קילוקלוריות לגרם; אריתריטול (E968) – 0 קילוקלוריות לגרם;
 - (5) חומצות אורגניות – 3 קילוקלוריות לגרם;
 - (6) כהל אתילי (אתנול) – 7 קילוקלוריות לגרם;
 - (7) סיבים תזונתיים – 2 קילוקלוריות לגרם.
- (ג) הערך הקלורי יעוגל לקלוריה השלמה הקרובה.

המשמעות של "כמויות בפועל"-

האם חובה לחשב סיבים תזונתיים גם אם לא מסמנים

אותם בתווית? - כן

האם חובה לחשב חלבונים/שומנים/פחמימות שערכם קטן

מ-0.5% למרות שמסומנים בטבלה 0? - כן

סעיף 2 - הגדרת סוכרים

"סוכרים" – סך כל החד-סכרידים והדו-סכרידים הנמצאים במזון, למעט רב-כוחליים;

סעיף 4 – סימון תזונתי

(1) אם כמות החלבונים, השומנים, הפחמימות או הסוכרים, פחותה מ־0.5 גרם ב־100 גרם או ב־100 מיליליטר מזון, היא תסומן 0;

(7) בסימון הסוכרים יסומנו, נוסף על הכמות, גם אלה:

(א) אם כמות הסוכרים היא 2 גרם או יותר ב־100 גרם מזון מוצק או ב־100 מיליליטר מזון נוזלי, יסומנו, מתחת למילים "סוכרים (גרם)", מספר הכפיות

**חובה בסימון התזונתי לסמן את כלל הסוכרים
במוצר, כולל לדוגמא לקטוז שמקורו בחלב.**

הסמל האדום יקבע על פי כמות כלל הסוכרים.

סעיף 11 ב' ו-ג' סימון מזון שחייבים להוסיף לו נוזל לפני הצריכה

(ב) אם לשם הכנת המזון לצורך צריכתו יש להוסיף לו מים או נוזל אחר, יסומן המזון, נוסף על הסימון כאמור בתקנת משנה (א), גם ל-100 גרם מזון מוצק או ל-100 מיליליטר מזון נוזלי, לפי מצב הצבירה של המזון שהוכן בהתאם להוראות ההכנה המסומנות; אם בהוראות ההכנה ניתנו מספר חלופות, יסומן המזון לכל אחת מן החלופות.

(ג) במזון כאמור בתקנת משנה (ב), הסימון בסמל המזון האדום יהיה על פי הערכים המפורטים בטורים ב' ו-ג' בתקנה 5 לפי מצב הצבירה של המזון כשהוא מוכן לאכילה לאחר הכנתו בהתאם להוראות ההכנה שסומנו; אם בהוראות ההכנה ניתנו מספר חלופות ונדרש סימון בסמל המזון האדום לגבי אחת או יותר מהן, יסומן המזון בסמל המזון האדום.

**חובה סימון תזונתי גם ב- 100 גרם אבקה וגם
ב- 100 מ"ל מרק מוכן.**

**הסמל האדום יקבע לפי הערכים במוצר המוכן
לאכילה כלומר ב-100 מ"ל מרק.**

סעיף 11 ב' ו-ג' סימון מזון שחייבים להוסיף לו נוזל לפני הצריכה

(ב) אם לשם הכנת המזון לצורך צריכתו יש להוסיף לו מים או נוזל אחר, יסומן המזון, נוסף על הסימון כאמור בתקנת משנה (א), גם ל-100 גרם מזון מוצק או ל-100 מיליליטר מזון נוזלי, לפי מצב הצבירה של המזון שהוכן בהתאם להוראות ההכנה המסומנות; אם בהוראות ההכנה ניתנו מספר חלופות, יסומן המזון לכל אחת מן החלופות.

(ג) במזון כאמור בתקנת משנה (ב), הסימון בסמל המזון האדום יהיה על פי הערכים המפורטים בטורים ב' ו-ג' בתקנה 5 לפי מצב הצבירה של המזון כשהוא מוכן לאכילה לאחר הכנתו בהתאם להוראות ההכנה שסומנו; אם בהוראות ההכנה ניתנו מספר חלופות ונדרש סימון בסמל המזון האדום לגבי אחת או יותר מהן, יסומן המזון בסמל המזון האדום.

חובת סימון תזונתי- בהתאם להוראות ההכנה

הסמל האדום יקבע לפי הערכים במוצר המוכן לאכילה כלומר ב-100 גרם עוגה מוכנה בהתאם לאפשרויות ההכנה של המוצר.

תערובות להכנת עוגה דוגמא לאופציות לסימון

הוראות הכנה

הוראות הכנה:

- 250 מ"ל מים, 30 מ"ל שמן, 1 ביצה L לערבב עם התערובת, לשטח על תבנית 20 X 30 ס"מ ולאפות ב-180 מעלות 20 דקות. המלצת השף לשדרוג - להחליף מים בשמנת ולהוסיף חצי כוס אגוזי מלך קצוצים.
- יופיע סימון תזונתי ב-100 גרם תערובת וב-100 גרם עוגה מוכנה (ללא שדרוגים). סמל אדום לסוכר.

הוראות הכנה:

- 250 מ"ל מים, 30 מ"ל שמן, 1 ביצה L לערבב עם התערובת, לשטח על תבנית 20 X 30 ס"מ ולאפות ב-180 מעלות 20 דקות.
- לעוגה חלבית- יש להחליף שמן ב-50 גרם חמאה מומסת ומים במיכל שמנת לקצפת 38% שומן.
- יופיע סימון תזונתי ב-100 גרם תערובת, ב-100 גרם עוגה מוכנה וב-100 גרם עוגה חלבית.
- סמלים אדומים לסוכר ושומן רווי.

פטור מלא למארזים- סעיף 3 ג'

(ג) הוראת תקנת משנה (א) לא תחול לגבי יחידות מזון ארוזות מראש שהיצרן ארז אותן יחדיו באריזה כוללת בטרם שיווקן והמיועדות לשיווק קמעונאי באריזה הכוללת בלבד, אם באריזה הכוללת מתקיימים כל אלה:

(1) היא אריזה סגורה כהגדרתה בתקנות בריאות הציבור (מזון) (סגירה של אריזות מזון), התשנ"ג-1992⁵;

(2) היא מסומנת לפי הוראות תקנות אלה וגם במילים "למכירה רק באריזה זו" שיהיו מודגשות, באותיות הניתנות לקריאה בנקל, שאינן ניתנות למחיקה או להפרדה ושגודלן לא יפחת מהגודל המזערי הנדרש לעניין סימון שם המזון בת"י 1145.

הפטור מתקיים בעמידה בשני תנאים:

1. האריזה כוללת סגורה, כלומר אריזה שפתיחתה ניכרת.

2. האריזה הכוללת עומדת בדרישות ת"י 1145 ומסומנת במילים "למכירה רק באריזה זו"

תוספי תזונה- פטור מסימון סמלים וכפיות סוכר

6. פטור מחובת סימון בסמלי המזון האדומים ובכפיות סוכר (א) הוראות תקנה 4(א)(7)(א) לעניין סימון מספר כפיות הסוכר ותקנה 5 לעניין סימון בסמלי המזון האדומים לא יחולו לגבי מזונות אלה:
(1) תוסף תזונה;

תודה רבה

ריבה גור אריה-שרון | מהנדסת מזון, M.Sc.
יעוץ והדרכה במזון

www.hebetim.com hebetim@gmail.com

הנגר 24 הוד השרון ■ טל. נייד: 054-4657121

ענת אברבוך | מהנדסת מזון, MBA
יעוץ והדרכה במזון

www.hebetim.com hebetim@gmail.com

הנגר 24 הוד השרון ■ טל. נייד: 054-4744899